

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Март 2019.

Београд, април 2019.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	6
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника свих сектора, осим становништва, у марту су наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Финансијски сектор, као и претходног месеца, очекује инфлацију од 2,7% за годину дана унапред и 3,0% за две године унапред.

Непромењена су и очекивања синдиката и становништва. Становништво очекује инфлацију на нивоу од 5,0% и за годину и за две године дана унапред, док представници синдиката очекују да ће инфлација износити 3,0% у марту 2020. и 4,0% у марту 2021. године.

Истовремено, очекивања представника привреде за годину дана унапред повећана су са 2,1% у фебруару на 2,5% у марту, док су средњорочна очекивања благо смањена, на 2,9%, али су наставила да се крећу близу централне вредности циља Народне банке Србије.

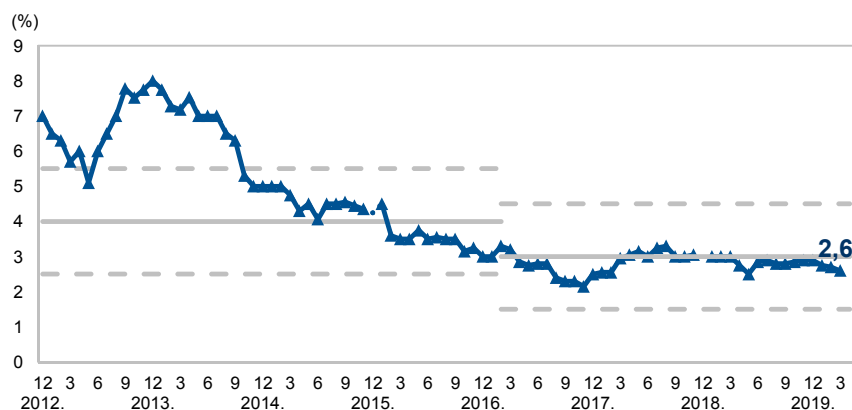
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима мартовске анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред, трећи месец заредом, износе 2,7%. Према анкети Блумберга из априла, представници финансијских институција за годину дана унапред очекују инфлацију на нивоу од 2,6%, што је незнатно више од мартовских 2,5%.

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ у марту нижа је него у фебруару (2,7%) и износила је 2,6%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Од октобра 2018, представници финансијског сектора за две године унапред очекују инфлацију тачно на циљаних 3,0%. Та очекивања крећу се у границама циља откад се статистички прате (март 2014. године).

Инфлациона очекивања привреде

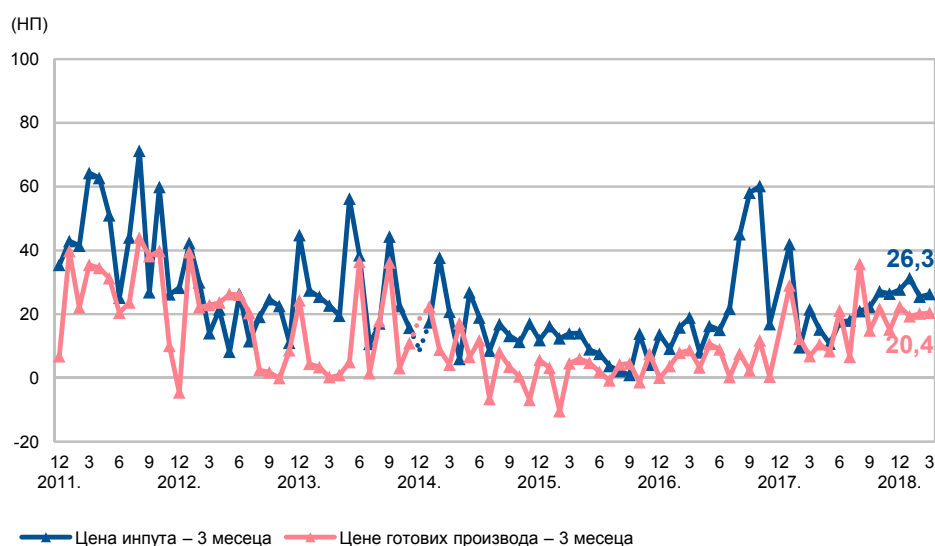
Инфлациона очекивања представника привреде за годину унапред виша су него у фебруарској анкети (2,1%) и износе 2,5%, чиме су се приближила централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%). Очекивања за две године унапред остала су близу централне вредности циља и износе 2,9%.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Оптимистичнији су ставови представника привреде у погледу побољшања пословних услова у наредних дванаест месеци, док су мање оптимистични када је реч о оцени пословних услова у претходна три месеца.

И даље највећи део испитаника сматра да се цене инпута неће мењати у наредна три месеца, као ни у наредних дванаест месеци. Резултати мартовске анкете показују готово непромењен ниво НП предузећа који очекују раст цена својих производа/услуга у наредна три месеца.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања синдиката

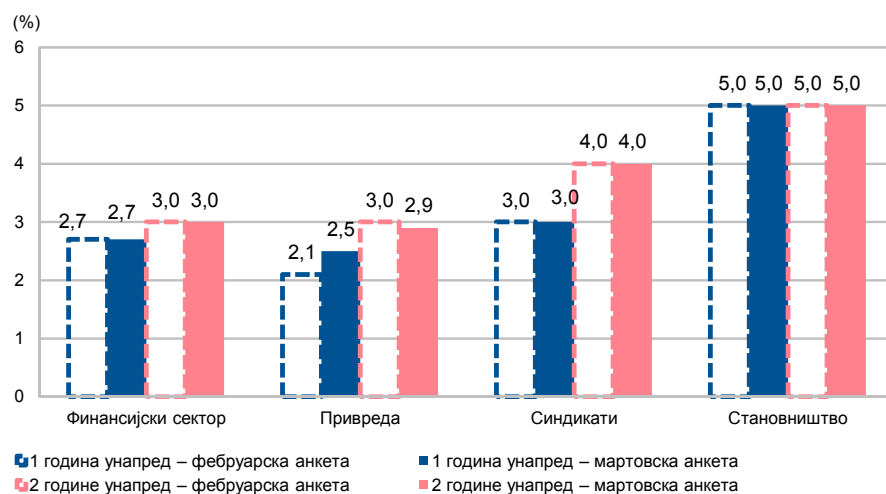
Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника синдиката и за годину и за две године унапред у марту су остала непромењена у односу на фебруар – 3,0% и 4,0%, респективно.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати мартовске анкете агенције Ипсос показују да и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва износе 5,0%.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

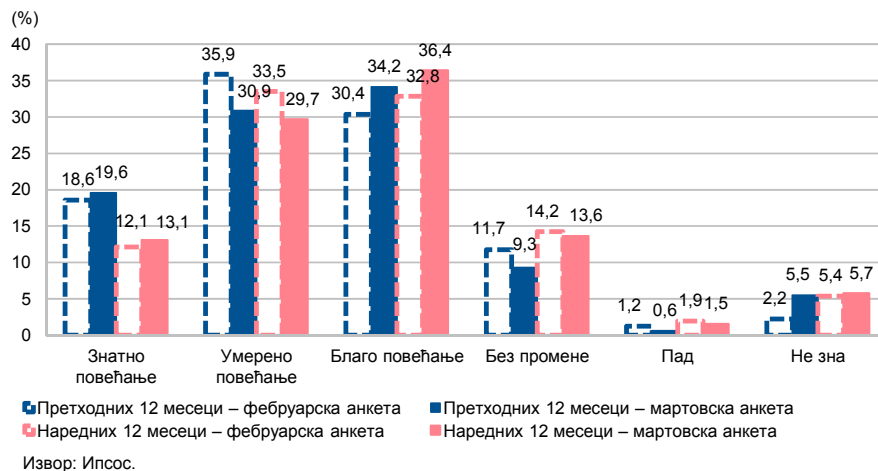

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

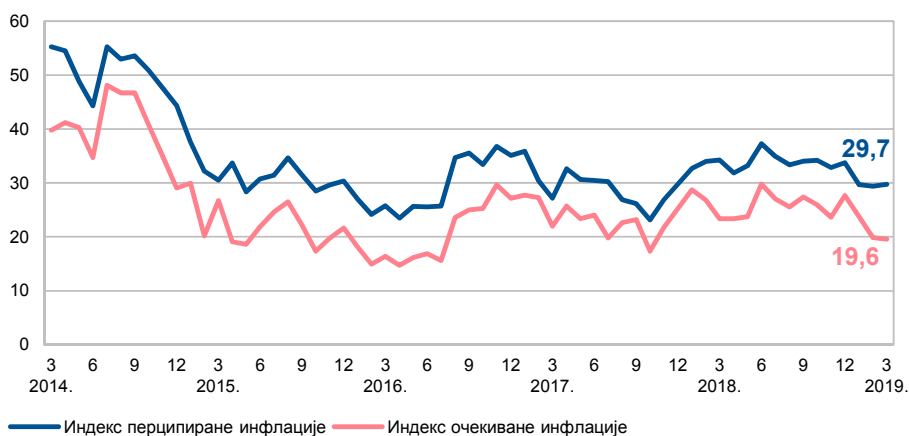
Према резултатима описне (квалитативне) анкете, и даље највећи број анкетираних грађана (66,1%) очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана. Повећан је удео испитаника који очекују да ће се цене у наредној години дана благо повећати (за око 4 процентна поена), а истовремено је смањен удео оних који сматрају да ће се оне умерено повећати (за око 4 процентна поена).

У односу на претходну анкету, смањен је НП испитаника који очекују поскупљење месечних рачуна, горива, алкохола и цигарета, док је НП испитаника који очекују поскупљење прехранбених производа остао на готово истом нивоу.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).